

Archeologie en actualiteit

De Romeinse tijd van Nederland duurde bij elkaar zo'n vijf eeuwen. Dat is een enorm lange periode. Er is in die tijd natuurlijk van alles gebeurd. We weten niet precies wat, want er is die tijd niet zoveel over Nederland geschreven. Of misschien wel, want de Romeinen brachten ook het schrift naar Nederland. Er zijn zelfs wat teksten over Noord-Nederland en over Germanen. Waarschijnlijk is veel meer over ons land geschreven, maar dat is na tweeduizend jaar niet bewaard gebleven.

Wat we wel weten, komt vooral door wat archeologische vondsten ons kunnen vertellen. Opgravingen laten zien hoe onze voorouders woonden, wat ze deden en wat ze aten. Daarom is de archeologie ook zo belangrijk. Zo kan een archeoloog vaak al van één scherf zeggen waar die vandaan komt. Bijvoorbeeld dat die komt van een amfoor met olijfolie uit Spanje. Of een kruik met dadels uit Griekenland. De technieken worden ook steeds beter. Als je hout onderzoekt, kun je aan de jaarringen precies zien in welk jaar een boom is gekapt. En je kunt met radar tegenwoordig onder de grond kijken zonder te graven.

Deze glasscherf van een Romeinse kom is gevonden in Cuijk. Waarschijnlijk is de kom gemaakt in Venetië (Italië).

Links zie je de opgraving van een Romeins rivierschip (De Meern 1) in 1997 in Utrecht. Het schip is nu te bewonderen in Castellum Hoge Woerd (rechts).

Achtergrondinformatie

Nieuwe technieken worden ook gebruikt bij het bestuderen van botten en kiezen. Op die manier kun je erachter komen waar mensen zijn opgegroeid. Heel vaak blijken ze ergens anders vandaan te komen, tot grote verbazing van de archeologen. Mensen reisden in de Romeinse tijd veel meer dan we tot nu dachten. Of met een modern woord: er was veel migratie. En deze mensen met verschillende afkomst mengden zich blijkbaar heel makkelijk.

Ook vrouwen gingen op reis. Ze reisden bijvoorbeeld mee met hun partner in het Romeinse leger.

Een andere conclusie van het onderzoek is dat geen enkel volk op z'n plek bleef wonen. Na een tijdje, soms na een paar eeuwen, vertrokken mensen naar een andere plek. Dat gebeurde keer op keer, in heel Nederland, ook bij de Friezen bijvoorbeeld. Je kunt dan ook niet spreken over oer-Nederlanders die hier altijd hebben gewoond. De werkelijkheid is veel spannender, zo bewijst de archeologie. De wereld was voortdurend in beweging.

In Nederland is de archeologie nog extra bijzonder vergeleken met andere landen. In de natte bodem van Nederland blijven sommige spullen vaak beter bewaard, zoals hout en leren schoenen. Dat is ook een belangrijke reden om de Neder-Germaanse Limes op de lijst van Werelderfgoed van Unesco te zetten. Op die lijst staan bijvoorbeeld ook de piramiden van Egypte en de Chinese Muur. Maar de Limes is anders: je kunt het niet zien, want het ligt onder de grond. Het is een archeologisch monument.

Deze leren linkerschoen is sinds de Romeinse tijd goed bewaard gebleven in de drassige bodem bij Deurne.